

לא הזכיר סוגית מנחות הנו' ע"ש. ואמרו עוד באבות דרבי נתן פ' ל"א כל העובר עבירה אחת כאלו אבד עולם מלא. ומכל זה נראה הפך הרב הנזכר. ועוד יש כמה מאמרי רז"ל דלא כהרב הנזכר ואין להאריך:

ב שכל הדורות היו מכעיסין ובאין וכו' אפשר במ"ש המפרשים דכל הנשמות של ט' דורות באו בגלגול בדור העשירי וז"ש היו מכעיסין ובאין בגלגול וסירכיהו נקטי להכעיס:

עשרה דרות מאדם ועד נח להודיע וכו'. נמשך למאי דסליק שנברא העולם בעשרה מאמרות להפרע מן הרשעים וכו' ונקט ברישא להפרע מן הרשעים דהכי הוה כשנברא העולם דעשרה דורות ראשונים רובם היו רשעים וניתנה פרי"עה לרשעים. והנה הרב תי"ט הקשה במ"ש עשרה דורות מנח עד אברהם עד שבא אברהם וכו' דאמאי לא תני עד שבא אברהם אבינו כדתני בתר הכי עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו. ואפשר לפי גירסתו במ"ש מז"ה מהמקובלים דעד דור הפלגה היו כל הנשמות באוצר אחד עד דור הפלגה שהפריד הנשמות הטהורות שיהיו לבדם באוצר אחד כמ"ש בכמה מקומות ובזה פי' בעניותי פסוק בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם דייקא כמ"ש במקומו ולכך לא אמר אבינו בתחילה אך מדור הפלגה ואילך שהיו הנשמות קדושות באוצר בפ"ע ואברהם הוליד את יצחק אז אמר אברהם אבינו וז"ש אין קורין אבות אלא לשלשה לאפוקי אדם נח שם ודוק:

ג עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ע"ה וכו'. כתבו המקובלים שהנסיונות הללו היו כדי לכפר עונות תרח אביו עד שבא תרח עצמו בגלגול איוב וסבל הוא עצמו יסורין על עונותיו כמ"ש בעניותנו הקדמה זו באורך בכמה מקומות בס"ד. ואפשר לרמוז בפסוק ואברהם זקן בא בימים וה' ברכ את אברהם בכל. והנה בזה הקדוש אמרו כי

טעם נסיונות אלו וכיוצא בהם חגם כי גלוי לפניו יתברך שהוא יכול לעמוד בנסיון. הוא להורות לכל צבא השמים כי אברהם אע"ה והדומים אליו ראויים לכל הכבוד והעושר ולא יהא שום קטרוג. וז"ש להודיע כמה חבתו של אאע"ה הכונה להודיע למקטרגים והשרים. ועתה שכבר נגזר על איוב כל היסורין. ואברהם אע"ה נתנסה בעשר נסיונות. לכך כתיב ואברהם זקן בא בימים וה' אפילו מדת הדין כמ"ש רז"ל ע"פ וה' לקח הוא ובית דינו. כ"כ נתפרסם ענינו של אברהם אע"ה דכתיב וה' ברכ את אברהם הוא ובית דינו שגם במדה"ד נתברך בכל. ויש לרמוז זקן בא בימים וה' ברכ ר"ת גימט' אביו והוא אותיות איוב. כלומר שכבר אביו בא באיוב. והוא נתפרסם ונודע גודל צדקותיו לכן וה' ברכ הוא ובית דינו ודוק:

ד עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים עשר מכות הביא הקב"ה על המצריים וכו'. פירש רבינו עובדיה נעשו לאבותינו במצרים שניצולו מן המכות ויש לדקדק דאי הכי הל"ל ברישא עשר מכות הביא על המצריים וכו' והדר לימא עשר נסים שנעשו לאבותינו ואפשר במשז"ל שכל המכות בתחילה היה מביא על ישראל רגע אחד כדי להודיעם טעמן וני"מוקן וצרת מצרים בהם ותכף היו הולכים מעל ישראל למצרים ובוה פירשו כת הקודמין פ' והסיר ה' ממך כל חולי וכל מדוה מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך ויש לדקדק דפתח והסיר משמע שתחילה ישים ואח"ז אמר לא ישימם ועוד אמרו מדוה מצרים דמשמע הא שאר ישים והוא סותר הקודם שאמר כל חולי. ועוד להבין אשר ידעת ופי' ז"ל עפ"י הנו' דלעת"ל שיביא הקב"ה על העכרים מכות נוראות ישלחם רגע על ישראל אבל מכות מצרים שידעום א"צ לשלוח על ישראל כלל וז"ש והסיר ה' ממך כל חולי מכות שאינם ידועים דישימם כמו רגע ויסירם וכל מדוה מצרים אשר ידעת כבר לא ישימם מעיקרא

ו [לא הפילה אשה מריח בשר הקדש. פירש"י מריח אברים של מערכה שאילו הריחה ובאת לטעום שאין שומעים לה וכו'. ובס' עץ אבות חרה אפו שהוא הפך הש"ס דיומא דף פ"ב דנותנין לה וגזר אומר דפירש"י דאבות אינו מרש"י ע"ש. וכבר כתבתי בעניותי בפתח עינים דכיון דהתוס' והטור אומרים שהוא פירש"י וכמה גדולי עולם החזיקוהו לפירש"י אין להסתפק בו אמנם לא יבצר מטעיות המעתיקים. והאי דקמן תריץ יתיב הרב הגדול מהר"ם ן' חביב בשיטתו שם דבאברים שעל המערכה הכהנים סמכי אניסא ובגמ' דיומא איירי בבשר קדש חלק הכהנים מחטאת ואשם ואפילו לרבא דפסחים דף ס"ד הכא מודה ע"ש באורך:]

ו [לא נצחה הרוח את עמוד העשן. פירש הרמב"ם ולא היה מפזר הרוח את עמוד העשן העולה מן הקרבנות אבל בעת ההקרבה היה האויר נח עכ"ל. ובס' עץ אבות כתב על הרמב"ם מרורות ונשתוממתי על המראה מה אענה ומה אומר והוא רחום יכפר. ולכאורה נראה להגיה במקום אבל כאלו וכונת הרמב"ם דהרוח לא היה עושה בעמוד העשן שום רושם כאלו לא היה רוח בעולם וי"ש ולא היה מפזר הרוח את עמוד העשן העולה מן הקרבנות כאלו בעת ההקרבה היה האויר נח. ומ"ש ביומא דהוה אויל כדקלא ואבדורי לא הוה מבדר היינו דוקא במוצאי י"ט האחרון של חג באותו יום דוקא ולהורות נתן ענין השנה כמ"ש גטה כלפי מזרח וכו'. אבל בכל השנה כל רוחות שבעולם לא יעשו בו רושם וכן כתב הרשב"ץ בפירושו והרמב"ם מיירי בכל שנה ולא חש לאפוקי היום ההוא וכבר ידוע שהרמב"ם כתב פירושו בלשון הגרי והעתיקוהו ללשון הקדש ואינו רחוק לתלות בט"ס ודוק כי קצרתי. ותימא על הרב תי"ט שהביא הלשון כמות שהוא ולא יעיר כלל.]

ו [ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים מעולם. כתב הרב תי"ט בשם מדרש שמואל לאתויי אף בזמן שאין בית המקדש קיים ע"ש. ומאי דשנינו בירושלמי פ"ח דתרומות גילוי נהג בארץ ובח"ל אפשר דבארץ היינו חוץ מירושלים. והרב פרי"ד סימן קי"ו פריק לה באנפי אחריני וכבר כתיבנא בעניותי בזה בספרי הקטן פתח עינים ביומא דף כ"א בס"ד:]

שהם ידועים והטעם דשאר מכות ישימם ויסירים ה"ט ונתנם בכל שנאיך וכדי שתדע צער העכו"ם בהם זהת"ד:]

ובזה א"ש משנתנו דקתני עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים שניצולו מהמכות אחר שכבר באו אליהם כרגע ואחר שכבר באו על ישראל וניצולו מהם שמשו כל צרכן במצרים וא"ש דתנא נקט כסדר עשרה נסים והדר עשר מכות דברישא באו על ישראל ונעשה להם נס וניצולו ואח"כ הוכו בהם מצרים:]

נסו אבותינו את המקום במדבר. פי' אף כי אותם הימים שהיו במדבר חסד ה' חופף עליהם וגילוי שכינה וענני כבוד ואוכלי המן עכ"ז הן בעון ג"ס ישראל עשר נסיונות. אינן אפשר לומר לשבח ישראל כי טעם גסותם היה להיותם במדבר ושם תוקף שליטת הסט"א כמ"ש בזהר לזה גבר יצרים ובאו לידי מדה זו: ח לא נראה זבוב בבית המטבחים. פירש מזה זלזה"ה דבזמן שאין מתהווים חובובים אומרים הטבעיים שהאויר מתעפש אז נדבריו מדבר באופל וזה חסד אלוה שמעיפוש האויר מתילדים חובובים ולא יהיה דבר וכאן בבית המקדש אף שלא נראה זבוב לא היה מתעפש האויר והיה נס בתוך נס:]

ולא אירע קרי לכ"ג ביוה"ך. פירש רש"י ומה שמתקנין כהן אחר היינו מחמת פסול אחר וכו'. והוא הפך מ"ש רש"י עצמו פ"ק דיומא דהיינו משום קרי וכבר כתיבנא בעניותי בזה בספרי הקטן שער יוסף דף ק"ו ובקונטרס הקטן אליו פי קראתי אחורי תרעא בס"ד:]

ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים מעולם. כתב הרב תי"ט בשם מדרש שמואל לאתויי אף בזמן שאין בית המקדש קיים ע"ש. ומאי דשנינו בירושלמי פ"ח דתרומות גילוי נהג בארץ ובח"ל אפשר דבארץ היינו חוץ מירושלים. והרב פרי"ד סימן קי"ו פריק לה באנפי אחריני וכבר כתיבנא בעניותי בזה בספרי הקטן פתח עינים ביומא דף כ"א בס"ד:]